

**GLAD
MID-
SOMMAR!**

NR 49 JUNI 1992.

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER 1992 - 1993.

ARNE RÅDBERG, Ripv. 17	ordf.	401 80
LASSE HEDRÉN, Grenv. 1	v.ordf.	406 28
KERSTIN SJÖDAHL, Våmfjärden	sekr.	407 68
STIG GRÖNDAHL, Alrotsv. 2	kassör	400 80
MONICA OHLSSON, Lärkstigen 10,	ledamot	405 67
SIGVARD LÖNNQUIST, G:1a Fågelbrov.1	hed.-led.	401 45
ANNIKA LILLIENWALL	suppleant	405 21
BRITT-MARIE LANTZ	"	406 15
LENA KARMI	"	406 34
ANNIKA VOLTAIRE	"	414 41
HASSE LINDSTRÖM	revisor	405 52
ROLF RÅDBERG	"	407 61
ULLA JONSSON	suppleant	405 52
EDGAR PETTERSSON	valberedn.	412 74
BENGT BERG	"	404 41

MEMLEMSAVGIFTEN FÖR VUXEN 60:- KR PER ÅR.
BARN OCH UNGDOM UNDER 15 ÅR 10:- KR.

POSTGIRO 98 57 43 - 4.
STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING.

Författarna är själva ansvariga för det skrivna.

Plocka gärna material ur tidningen, men var snäll ange källan.

Material till tidningen sändes till:
Gudrun Gröndahl, Alrotsv. 2, 139 00 Värmdö.
telefon 0766 - 400 80.

Ordföranden har ordet

Hej !

Efter en varm och skön försommar
får vi hoppas att det blir en lika
skön sommar.

Men innan dess kommer midsommar och
den traditionella STRÖMMADAGEN
väl mött den 21 juni

Jag önskar alla en varm och skön
sommar med mycket bad och sol

Arne Rådberg

Protokoll från Strömma hembygdsförenings årsmöte
lördagen den 4 april 1992.

Plats: Stockstugan, G:la Fågelbrovägen 1.

1. Ordförande Arne Rådberg hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.
2. Till mötesordförande valdes Arne och som sekreterare Gudrun Gröndahl.
3. På frågan om mötet blivit stadgeenligt utlyst blev svaret ja.
4. Till att justera dagens protokoll valdes Mona och Kjell Ohlsson.
5. Versamhetsberättelsen godkändes och lades till handlingarna.
6. Revisionsberättelsen lästes upp där revisorerna godkände styrelsens arbete och tillstyrkte ansvarsfrihet.
7. På fråga om mötet gav styrelsen förnyat förtroende blev svaret ja.
8. Omval av Arne Rådberg som föreningens ordförande.
9. Ann-Sofi Widmark och Hasse Björkenfeldt hade av sagt sig omval. I deras ställe valdes Monica Ohlsson och Lasse Hedrén in som ordinarie ledamöter med en mandattid om två år.
Madeleine Paulsen önskade ej omval som suppleant. Där valdes Lena Karmi in med en mandattid om 2 år
Annika Lillienwall omvaldes på två år.
Som fyllnadsval om ett år efter Monica Ohlsson, som gick upp som ordinarie, valdes Annika Voltaire.
10. Revisorerna Hasse Lindström och Rolf Rådberg omvaldes, likaså Ulla Jonsson som suppleant.

11. Bengt Berg och Edgar Pettersson omvaldes som valberedare.
12. Festkommitté valdes som följer:
Valborg: Gudrun G, Lasse H, Birgitta R.
Strömmadagen: Viola C, Annika L och Ann R.
Allhelgonamarknaden: Gudrun G + Annika L.
Julmarknad: Britt-Marie O, Monica O.
13. Årsavgift oförändrat 60:- kr för vuxen per år.
Barn/ungdom under 15 år 10:- kr.
14. Inga motioner eller ärenden hade inkommit.
15. Under övriga frågor beslöts att Stig G. tar kontakt med Henning Johansson om hjälp att transportera material till Valborgsmässaöelden.
16. Som en extra punkt tog ordförande upp att förtjänstnålar och blommor skulle delas ut till tre extra flitiga föreningsmedlemmar, Gudrun Gröndahl, Britt-Marie Ohlsson och Monica Ohlsson.
17. Ordförande avslutade mötet med att tacka avgående ledamöter för gott arbete i styrelsen och förklarade sedan mötet avslutat.

Vid protokollet:

Justeras:

Kjell Ohlsson
.....
..Kjell Ohlsson

Mona Ohlsson
.....
Mona Ohlsson

Å R S M Ö T E 1 9 9 2 .

Den 4 april hölls årsmöte i Stockstugan. Protokoll från mötet finns på annan plats i tidningen.

Efter förhandlingar bjöd Janne, Kjell och Stickan på hemkokt ärtsoppa med mycket skinka och punch till den som så önskade. Mycket uppskattat av alla. Inte minst av damerna som oftast varit de som fått passa upp vid såna här tillfällen. Men nu satt vi stilla och prydligt vid bordskanten och lät maten oss väl smaka. Dessutom blev tre av damerna - Monica, Britt-Marie och jag hedrade med varsin nål för hedervärt arbete inom föreningen+ varsin blomsterbukett. Tackar.

Undrar just om det finns fler herrar som vill ställa upp nästa år?

En sak som tyvärr inte riktigt kom fram på årsmötet, men som verkligen bör uppmärksammas var, att Hasse Björkenfeldt, aktiv i föreningen under 1980 - 81 som revisor, 1982-83 som suppleant i styrelsen, 1984 vice ordförande, mellan 1985 - 90 ordförande och slutligen 1991 vice ordförande, från och med i år begärt att slippa omval.

Under flera av dessa år lade Hasse ner stor möda på arbetet inom föreningen, men som på grund av tidsbrist tunnades av under senare år. Men han fanns där ändå som en tillgång.

Tack, Hasse, vår kompis, för alla de åren vi haft nöjet att arbeta tillsammans. Hoppas Du inte glömmer oss helt.

Gudrun

SKILLNADEN MELLAN TANTER OCH TJEJER.

Ni tror kanske att det har med åldern att göra. Det har det inte. För det finns nämligen tjejer som är 85 och tanter som är 26. Konstigare än så är det inte. Det beror helt enkelt på hur man är.

Någon har sagt att kvinnor som kallar sig för tjejer alltid är minst 40. Det skulle såvitt jag förstår betyda att gamla kärringar hurtfriskt kallar sig för tjejer bara för att lura folk att de minsann är mycket yngre än de är. Så är det inte alls i verkligheten.

Tjejer är kvinnor i alla åldrar som inte stelnat i konventioner och rädsla. Som inte accepterar förtryck och begränsningar

Tanter är drottning Elisabeth av England och Karin Söder i en och samma person.

Tjejer är Kathrin Hepburn, Golda Meir och Dolly Parton i ett.

Tanter tar aldrig några risker. Tanter ger upp och hulkar och piper att det där kan väl inte lilla jag.

Tjejer är envisa och försöker igen. Särskilt om det är svårt. Alltid kan man lära sig något nytt.

Tanter sladdrar och moraliserar samtidigt.

Tjejer skvallrar så det skvätter om det - utan att skämmas. Fröjd och gamman - försigt värre, va?

Tanter kan inte längre skratta och slå sig för knäna.

Tjejer kan fnissa och garva som när de var 10 - fastän de är 100.

Tanter är alltid så lagoma.

Tjejer bär gult och skärt och lila och struntar i hålet i strumpan.

Tanter tvångsstädar.

Tjejer blåser bort damm när det ska komma främmande och städar för nöjes skull när andan faller på.

Tanter är tjugiga - särskilt om yllebyxor på vuxna döttrar.

Tjejer kan skilja på struntsaker och verkliga problem när det drar ihop sig till bråk.

Tjejer är något att hålla i handen när åskan går

Tanter är lugnast att lämna hemma.

Tjejer tycker att tjejmiddagar är något av det trevligaste som finns.

Tanter säger usch, så trist, bara damer på bjudningen. Tanter är tråkiga och saknar humor och sinne för practical jokes. Tanter deklarerar aldrig själva.

Tjejer låter gärna män öppna dörren åt dem, tända deras cigaretter, dra ut stolen åt dem. Men de låter aldrig män placera deras pengar eller köra deras bil.

Tanter tänker alltid på hur de tar sig ut. De vet ju aldrig om de träffar någon på bussen som de känner.

Tjejer vågar se sig i spegeln och blinka skälmskt mot rynkor och grå strån och en och annan ungdomsfinne.

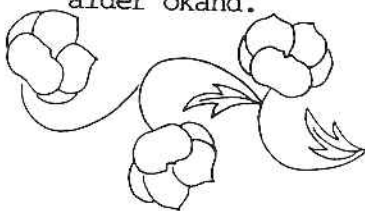
Tanter mellan 20 och 100 har det inte så roligt.

Tjejer har det oftast jättekul.

Tanter blir bittra och elaka och ogina när de surat sig igenom ett helt liv och ständigt skyllet på andra för de aldrig fick chansen att göra något av sitt liv.

Tjejer dör aldrig nyfikna. De ångrar aldrig något de gjort. Bara det som de aldrig hann med.

Insänt av Lollo Tannsjö
ålder okänd.

FOLKSKOLAN 150 ÅR.

Den kunde ha fyllit 280 om en framsynt man, nämligen Karl XII, hade fått som han velat. Han skrev brev från Bender, Turkiet, och gav befallning om att allmän skola skulle inrättas. Så blev det nu inte. Det skulle dröja ytterligare 130 år innan den var genomförd.

För oss känns det som om skolan funnits i evinnerlig tid, men tyvärr behöver vi inte gå längre tillbaka än knappt 200 år, då överheten i Sverige, kyrkan och de stora jordägarna ansåg, att skolning för småbönder och torpare var onödig och kanske till och med skadlig. De citerade Luthers katekes: "All överhet som finnes är förordnad av Gud. Därför, den som sätter sig upp mot överheten, han står emot vad Gud förordnat." Den kunskapen ansågs räcka.

Men i början av 1800-talet startade Nykterhetsväckelse- och kvinnoorganisationer med flera folkrörelser. De väckte läslusten och ökade kunskapsörsten hos folket.

Äntligen 1842 beslöt den svenska riksdagen att alla barn skulle ha rätt att gå i skolan. Minst en skola i varje församling skulle finnas. Då hade skolans vara eller icke vara debatterats i 30 år.

Men skolan var fortfarande underställd domkapitlet. Det innebar att då kunde kyrkan fortfarande styra innehållet i undervisningen. Vilket innebar att en stor del av den korta skoltiden gick åt att lära sig Lilla katekesen, massor av psalmverser, Jesu bergspredikan med mera kristliga texter utantill. Många av läsarna kan säkert fortfarande rabbla upp psalmverser och bibelcitat som dom lärt i sin barndoms skola.

Den kunskapen + multiplikationstabellen och kungalängden var viktiga ting att komma ihåg.

Vid sekelskiftet fanns en stor ivrare för att reformera skolan. Dåvarande ecklesiastikminister Fridtjuv Berg. Han genomförde stavningsreformen 1906 och inrättade folkskoleöverstyrelsen 1913. Han ivrade också för att alla barn skulle få samma utbildning. Läroverk och folkskola löpte parallellt då. Läroverk för de betuttna och folkskola för de fattiga. Han ville ha en enhetsskola, ty som han uttryckte det: - "folkskolebarnen äro nämligen ej af Gud utrustade med mindre begåfvning eller bestämda för lägre samhällsställning än elementarskolebarnen" Men det skulle dröja ända till 1962 innan enhetsskolan (grundskolan) genomfördes och gav alla barn möjlighet till 9-årig skolutbildning.

1918 blev fortsättningsskolan obligatorisk. Det var en påbyggnad om ett år på den 6-åriga folkskolan. Då repiterades tidigare kunskaper. Även skolkök och trädgårdskunskap var inlagt i den kursen. Den senare om man bodde på landet vill säga. Har själv betyg i båda dessa ämnen

Detta var en liten historik om den gamla skolan. Idag kan vi välja fritt vad vi vill studera, hur länge och när. Vi får väl hoppas att så förblir.

Gudrun

EN MÄTFULL LEKTION.

1 mtr=	hund med rumpa och allt
1 dm.=	mus med rumpa och allt.
1 cm=	1 fluga.
1 mm=	1 flugskit

FÅGELBRO SKOLOR.

En utställning om FÅGELBRO SKOLOR

 har Britt-Marie Ohlsson iordning-
 ställt. Den finns att beskåda uppe
 i Stockstugan.

 Välkommen dit att titta. Kanske
 finns Du med på något skolkort?
 Kanske saknas Ditt skolkort? Då
 vill vi gärna låna det för att
 fota av det och lägga till före-
 ningens samlingar.

V Ä L K O M M E N !

T I L L S A L U .

 Trevliga småpresenter finns till
 salu i vår försäljningshörna.

 Gynna föreningen genom att då och då
 göra inköp där.

 All behållning går oavkortat
 till föreningen.

 Ring 400 80 eller något annat
 telefonnummer som Du hittar på
 sid.2 så hjälper vi till.

TACK PÅ FÖRHAND!

U P P L A N D S - S Å N G E N .

Här ligger landet.

Här ligger landet, landet med ära,
sagornas, minnenas, löftenas trakt,
hembygd, din fana glada vi bära.
Fladdre de högt emot skyarnas jakt.

Refräng:

Sjung den som kan det: Här ligger landet,
Uppland, vår hembygd med skördar och järn!
Sjung den som kan det: Här ligger landet,
Uppland, vår hembygd med skördar och järn.

Här just om våren lärkorna sjunga,
så som man aldrig på jorden det hör,
medan kring slätten skogarna gunga,
väckte till jubel vindarnas kör.

Refräng ---

Här just mot hösten tegarna bära
gyllene vete och gungande råg,
medan den bleka höstmånens skära,
lyser de flyktande svanornas tåg.

Refräng ---

Var vi än vandra långt bort i världen,
vart vi än ståva på levnadens ström,
styrdock vår tanke jublande färden,
hit till vår hembygd i längtan och dröm.

Sjung den som kan det: Här ligger landet,
Uppland, vår hembygd med skördar och järn.

Olof Thunman 1879 - 1944.

Hembygdsdiktare från Uppland. Skrev bl. a.
"Vi gå över daggstänkta berg....."

LÄNSFÖRBUNDETS ÅRSSTÄMMA 1992

Stockholms läns hembygdsförbund höll sitt årsmöte lördagen den 21 mars i Lidingö Stadshus. 130 ombud från 44 medlemsföreningar deltog i förhandlingarna.

Som förspel hälsades vi välkomna av kommunalrådet Staffan Anderberg, varefter Lidingö hembygdsförenings ordförande Ruth Sävthagen kåserade skickligt på temat Lidingö och deras grannar. Kulturnämndens ordförande Gunilla Klosterberg visade en intressant bildserie om Lidingö.

Själva årsmötesförhandlingarna upptog till största delen ärenden av formell natur som verksamhets- och revisionsberättelser, fastställande av medlemsavgifter etc... Styrelsen omvaldes med två undantag - Ingrid Welander som av sagt sig omval efterträds av Kristina Smedberg och som suppleant invaldes Birgitta Carlberg efter Myriam Edholt.

En kontroversiell fråga förekom och diskuterades ingående. Det gällde styrelsens uppdrag att utse ombud till kommande års riksstämma. Åke Söderman från Norrtälje ifrågasatte hittillsvarande förfarande och efterlyste samtidigt riktlinjer för valberedningens arbete. Efter många debattinlägg kunde årsmötet besluta, att styrelsen utser ombud även i fortsättningen, men med rekommendation att några av ombuden kommer från lokalföreningar.

Till Riksstämman i Uppsala beslöts att framlägga två motioner från länsförbundet. Dessa gäller fler skyddskategorier för kulturmiljö samt levande stad - hembygd i tätort.

AFFÄR I STRÖMMA.

Efter vinterstängning öppnas återigen affären i Strömma så smått. Än så länge håller den ett smalt sortiment. Vi får väl se hur den utvecklas under sommaren. Enligt ägaren skall de försöka hålla den öppen året runt i fortsättning. Vi håller tummarna för dem och hoppas det går bra. Men, men, men....Varför har det blivit så svårt att hålla affär i Strömma? Den som tidigare ansetts vara en guldgruva, med sitt fina läge?

T A C K !

CLAES-GÖRAN WINGE för mjölkpolletter som skänkts till föreningen.

JONNY HÄLLERSTAM som, med sin traktor, körde ris i flera timmar, ner till majbrasan.

Och tack alla, som, när ni betalat in årsavgiften, passat på att skänka en extra slant till föreningen. Det värmer kassörens hjärta.

T A C K !

DET SVENSKASTE AV ALLT.

Falurött hus med vita knutar, vitt runt fönstren och farstukvist. Vit flaggstång med blågul fana, syrener, prästkragar. Skira björkar. Det är symboler som de flesta kopplar ihop med "svenskt". Många av oss svenskar är kanske uppfödda just i ett sånt falurött hus.

Men hur kommer det att bli i framtiden? Kommer Falu rödfärg att finnas kvar? Falu koppargruva har lagts ned och vattenfyllets. Vi får väl ändå hoppas att rödfärgen fortsätter att tillverkas. En sån nationalsymbol som den blivit.

Rödfärgen tillverkas av slaggsprodukter från kopparbrytningen. Redan vid slutet av 1500-talet - början av 1600-talet, började rödfärgen användas så smått. Det sägs att de nyrika svenska stor- och krigsmännen, som varit utomlands och krigat, imponerats av de utländska röda tegelbyggnaderna med ljusa sandstensinfattningar runt fönster och portaler. De hade sedan rest hem och låtit rödfärga sina herresäten efter dessa förebilder. Den röda färgen blev en symbol för välstånd. Flera städer utfärdade påbud att stadens hus skulle rödmålas, åtminstone på den sidan som vette ut mot gatan. Staketet mot gatan skulle även de rödmålas med vita spetsar. Fint och imponerande skulle det ju se ut. Allrahelst om man väntade statsbesök.

Att rödfärgen varit både lätt att använda och varit billig i inköp har nog bidragit till dess popularitet. Plus att den givit ett mycket gott rötskydd. Trätjära användes också som rötskydd, men ansågs vara så pass brandfarlig, att den inte slog igenom. Hade man tillgång till kådrikt rundtimmer behövdes inte någon behandling alls.

MATRÄTTER PÅ VÄG BORT.

Vår matkultur är under ständig utveckling. Mycket beroende på våra kontakter med andra länder. Genom turistutbyte - genom invandring osv. blir vi bekanta med andra matkulturer - med andra smaker som vi tar till oss. De populäraste av dessa "nya maträtter" är nog bl.a. hamburgare, pizzor, lasagne och alla dessa pastor. Även flera olika sorters mjölkprodukter har dykt upp under de senaste åren. T.ex. fruktyoghurt, glassar. Tack vare snabba transporter, har ett stort utbud av nya sorters frukter och grönsaker fyllt diskarna i butikerna. Matris ersätter idag ofta potatis. För inte så länge sedan var det bara till kokt höns med currysås man serverade ris.

Nu har även många olika sorters snabbmat gjort sitt intåg till välsignelse för den stressade nutidsmänniskan. Titta bara på potatismospulver. Jag gissar att det inte är så många barnfamiljer som idag står och stampar mos för hand, när det är så enkelt att vispa ihop ett mos av pulver.

Med den moderna matens intåg trängs äldre maträtter ut. Vilka maträtter kommer troligen att vara borta om 20 år? Svårt att gissa. Kanske vill många ha det lättlagat och färdigt. Medan andra blir mer kvalitetsmedvetna och misstänksamma mot allt det färdiga och i stället följer gamla traditioner.

Grötar, vällingar, soppor har flerhundraåriga traditioner bakom sig. Likaså syrad och torkad mat. Kommer vi att föra den traditionen vidare eller kommer den att upphöra helt? Idag har vi ju frysboxen som hjälper oss förvara maten färsk.

Om vi börjar med att försöka gissa vilka som kommer att försvinna gissar jag bl.a. på: korvkaka, kabeljo, paltbröd, kroppkakor. Även blodpudding, älskad av en del - hatad av andra, får nog svårt att försvara sin plats. Blodpalt och blodplättar är ju redan nu försvunna från matsedeln. Och hur går det med det hemlagade till julen? Köttkorven, syltan, pastejen? Lut-fisken inte att förglömma. Blir detkalkon, patè, lax istället?

Tiden lär väl så småningom utvisa hur det blir. Men det är kul frågor att fundera över när man sysslar med matlagningen. Kanske skall vi börja tänka på att vårda våra mat-traditioner. Så inte vår matkultur blir för utslätad. Vi har så mycket god svensk husmanskost som är värd att lagas ofta. Och som vi med stolthet kan bjuda våra gäster från andra länder på. Det uppskattas. Jag lovar.

Gudrun

FÖR SOMMARBRUK 1932.

BADDRÄKTER, dam-, enfärgade, prima hetylle, från pr st.	4 90
ENASTÄENDE BILLIGT!	
HERRBADDRÄKTER i prima sv. hetylle, olika storl., pr st.	5 50
BADSKOR i prima kraftigt gummi, pr par	1 -
BADKAPPA, bredrandig frotté, olika storl. pr st.	7 90
KOLOSSALT BILLIGT!	
BADHANDDUKAR, mönstr. frotté, storl. 50x100 cm., pr st.	88 öre

